

Any LXV - Batallada 3384

Preu: 15 cèntims

Barcelona, 1 de juny del 1934

EL «DON JUAN» EXTEMPORANI

- Sembla que ha tingut molt poc èxit...
- Es veu ben bé que l'han enganyat, pobre xicot!

LA CUINA A GAS INDISPENSABLE A TOTA CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONS AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, núm. 20

REPICS

A Sària el poble va oposar-se que fos representat «El Divino Impaciente».

I els cavernícoles protesten, irats, en nom de la literatura.

Quines ganes de disfressar les coses!

Segurament les dretes no haurien dit res si l'obra obstaculitzada hagués estat «Juan José».

Llegit a A B C:

«Demà, divendres, amb motiu de les temporades de la Santíssima Trinitat, és dia d'abstinència de carn sense dejuni».

L'advertiment, amb tota seguretat, deu haver estat agraït per tots els obrers sense feina...

El Rotary Club de Madrid figura entre les entitats que preparen l'homenatge al Sr. Royo Villanova, per les seves campanyes anticatalanes...

Què hi diuen, els rotarys barcelonins?

Ramir de Maeztu, en un dels darrers discursos engegats al Parlament, va dir que els que havien cremat els convents eren els freres.

Això no és cert. Ens agrada

donar a cadascú el que és seu. Els freres són incapaces de destruir res que sigui seu. Ara, si es tractés de cremar alguns republicans, a tall d'Inquisició, seria una altra cosa.

El carlí senyor Bau, elegit diputat de Catalunya per la Lliga, ha estat un dels organitzadors de l'acte tradicionalista de Villarreal, que no té altra finalitat que combatre les institucions autonòmiques de Catalunya.

La Lliga pot sentir-se satisfeta de la conducta dels seus diputats, fidels seguidors dels seus procediments.

Amb motiu de celebrar una titulada Diada d'Exercicis espirituals, els cavernícoles de Juncadella s'havien empecat una juerga catòlica amb el seu obligat acompanyament de miting antiesquerrà i exhibició dels requetés...

Les autoritats, molt encertadament, en prohibir aquella moixiganga, varen evitar que hi haguessin garrotades...

Que s'ensumaven!

Diu un diari que s'han donat de baixa de la Ceda nombrosos cotitzants a categoria, els quals s'han llançat als amorosos braços dels monàrquics sense embuts.

Sempre és d'agrair la franquesa. Per més que no calia el gest, ja que a les files de Gil Robles el poble no veu altra cosa que monàrquics.

Els veïns de la casa del carrer del Duc de la Victòria on està instal·lada la societat bor-

bonica «Nos y Ego», han demanat que aquesta sigui desdoblada del dit edifici, per indesitjable.

Felicitem els veïns de l'esmentada casa, perquè han palesat tenir bon gust...

Llegim en un diari de Terrassa que uns trenta veïns d'aquella ciutat es traslladaren a Madrid per tal d'assistir al banquet de Calvo Sotelo i Yanguas. Entre ells hi havia el comte d'Egara, o sia Don Alfonso Sala.

La incorporació d'aquesta venerable patum al feixisme ens ha omplert de pànic.

Ara sí que ens veiem al pot.

CORRESPONDENCIA

Sòmines. — Primer, moros. Ja ho sabeu.

P. P. P. — Potser per a paperines!

Eudal. — De tota conformitat. Podeu enviar-ho.

Q. Liussà. — Ha arribat un xic tard.

Manu. — No ens agrada, francament. Proveu d'enviar una altra cosa.

Popi. — No us diem ni que sí ni que no. Veurem.

M. M. — Al cove, per dolent.

Roo S. V. — Deixeu-lo, pobre Cambó, que prou pena té.

Ferrovíari. — Potser en parlarem.

Emili. — Us felicitem. Però... quina culpa en tenen els nostres lectors?

Tanu. — Apa, «buenas».

Federal. — Es publicarà. I recordeu el que ens prometreu. Sant Feliu II. — Es mancat d'oportunitat. Un altre dia serà.

Gran liquidació de totes les existències de la Casa Bastida

Passeig de Gràcia, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
sistema nord-americà

Entre els trenta maniquins dels aparadors de la CASA BASTIDA, els més grans i més ben assortits en vestits d'home de tot Barcelona, veureu reflectida la veritable moda, amb major elegància, més bona qualitat i la més exagerada barata.

Es necessari conèixer la Casa Bastida, en aquest moment és l'únic Basar on cada u compra amb confiança el vestit al seu gust i al preu que li convé.

Tenim més d'un milió de pessetes d'existències que ens proposem vendre a qualsevol preu amb el fi de proporcionar al comprador grans avantatges i deixar oïts els nostres prestatges per tal d'efectuar grans obres d'embelliment i nous engrandiments.

Als preus següents:

SASTRERIA			
100.000	vestits ...	des de 15	ptes.
100.000	vestits llana ...	25	3
100.000	vestits estam ...	50	3
100.000	pantalons ...	1'95	3
100.000	pantalons paten ...	7'95	3
100.000	pantalons llana ...	11'95	3
100.000	impermeables ...	10	3
100.000	impermeables ploma ...	15	3
100.000	trinxeres ...	10	3
100.000	txecs ...	15	3
CAMISERIA			
100.000	calçotets ...	des de 1'95	ptes.
100.000	camises ...	4'95	3
100.000	pijamas ...	4'95	3
100.000	colls ...	0'50	3
100.000	mitjons ...	0'50	3
100.000	camisetes cotó ...	0'95	3
100.000	camisetes seda ...	1'50	3
100.000	perbates ...	0'50	3
100.000	mocadors ...	0'25	3
100.000	mocadors seda ...	0'50	3

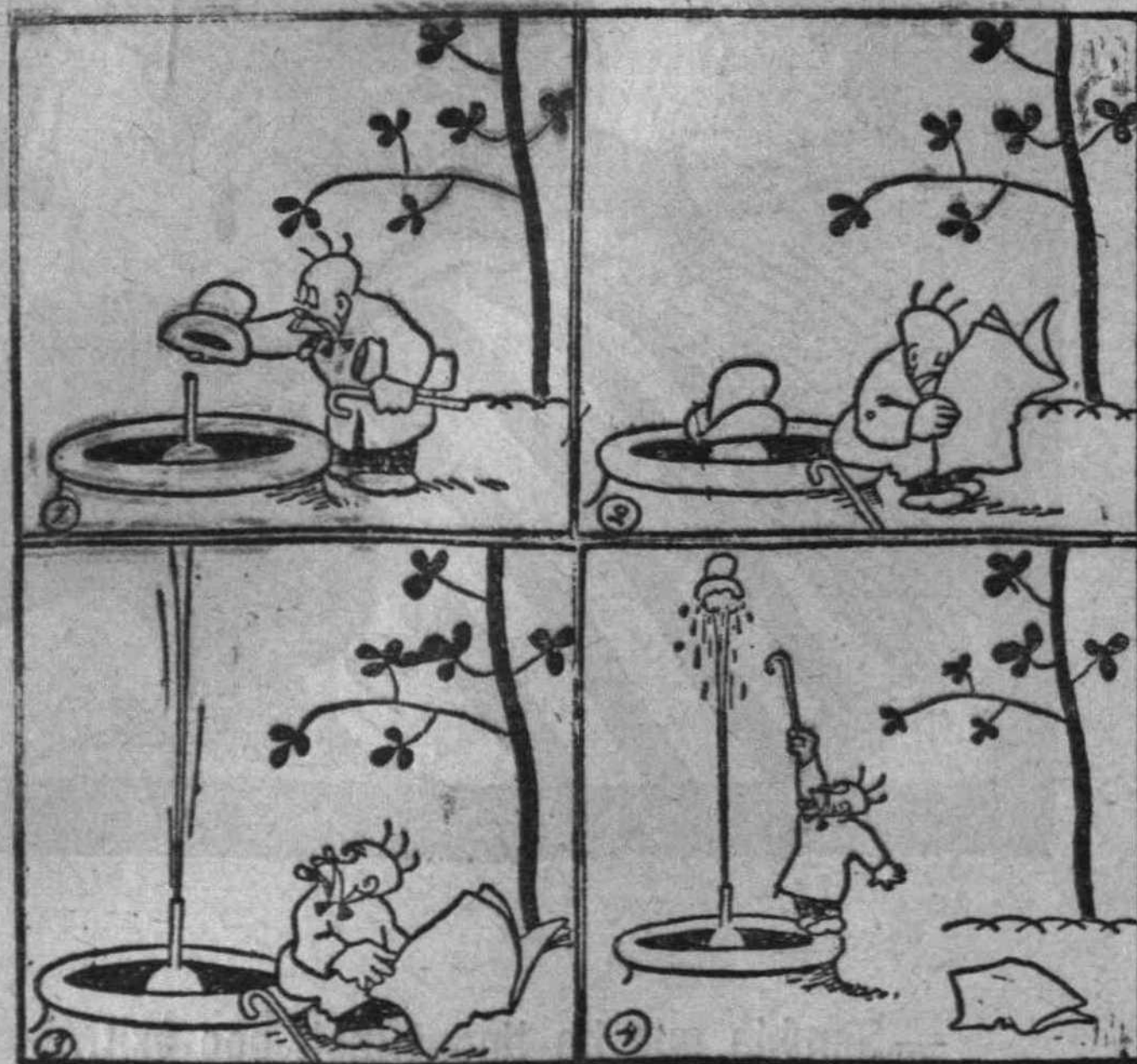
Secció de Sastreria a mida. — Gran assortit de gèneres per a vestits estil anglès a 60, 75 i 95 pessetes als més superiors.

Secció de Camiseria a mida. — Grans existències en setins, percales i sedes, a preus baratíssims.

EN CASOS D'URGÈNCIA TENIM UNA SECCIO ULTRARAPIDA QUE ENS PERMET CONFECCIONAR ELS ENCARRECS EN 4 HORES.

Entre els diferents regals, obsequiem per cada 50 cèntims amb un segell d'estalvi popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi; aquests segells els tenim també a la venda exclusivament per als nostres clients.

Nota: Els que de fora vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure adjuntant 0'25 ptes. en segells i rebran figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels 5 dies.

L'ou com balla
o les angúnies del senyor Canons

LA CAMPANA DE GRACIA

Setmanari dels esquerristes catalans

Redacció i Administració: R. Universitat, 25, entl.-Tel. 22122

PREUS DE SUBSCRIPCIO

Ciutat	1'80 pessetes trimestre
Península	2'10 »
Estranger	3'75 »

Es innegable que estem passant per uns moments crítics de la nostra història. L'Autonomia, tot just apuntada, es desenvolupa enmig de l'enemiga dels incapaces de comprendre i dels que veien en ella, quan servia de fonament per a les seves propagandes, un mitjà favorable per a la satisfacció de les seves inconscients ansies de domini. Els primers passos de la nostra relativa llibertat, del nostre iniciat recobriment, es veuen entremetits per les passions, els odis, la incomprensió, la mala fe, el recel injustificat i pels interessos creats. L'extensió de la nostra Autonomia es veu barrada, econòmicament, per les traves burocràtiques, agreujades per una evident mala voluntat. Els traspassos de serveis, previstos en l'Estat, que és llei de la República, van alenteixats a gràcia, tot fent estèril la tasca formidable de Catalunya. Una barrera d'animositat s'aixeca davant nostre, i hom veu que, tard o d'hora, serà arribat el moment d'adoptar actituds serioses per tal d'evitar que la decidida voluntat d'un poble no sigui burlada.

Aquesta animositat de l'Espanya oficial i centralista pren, a més del d'oposició al compliment del que per a tot espanyol hauria d'ésser un deure sagrat, perquè és acord de les Corts de la República, un altre més desagradable: el de sabotatge a l'obra realitzada. La traïció dels grans agricultors catalans, vassalls de la Lliga, en portar una llei del Parlament de Catalunya al Tribunal de Garanties, tot palesant així que pel damunt del seu pretès autonomisme posen els interessos materials, ha permès a un Govern desafecte a Catalunya posar la qüestió en un terreny francament desagradable, prometedora d'incident, talment com si hi hagués en certes esferes governamentals el desig d'allunyar la nostra terra de la República, de la qual fins ara ha estat el seu més ferm suport. La qüestió de les comunicacions radiotelefòniques, tan clara, tan diàfana, que només pot dur-se al terreny de la discussió sota la influència de la passió o del desig insà de posar obstacles, ha palesat també que podem esperar del Govern de l'autonomista senyor Samper. A cada pas un obstacle. A cada incidència, una deliberada molèstia.

Mentrestant, l'Autonomia de Catalunya no pot dir-se autònoma. És l'esforç d'un poble en estructurar-se a la moderna, vençent els obstacles que troba a fora i a dins. És un esforç gegantí en lluita amb la malvolença. És una excitació constant a la paciència del nostre poble. I aquest estat de coses no pot durar. Catalunya, en advenir la República, va veure en el nou règim —i segueix veient-hi— el mitjà esperat per a la consecució de les seves ansies de recobriment. I Catalunya ha estat noble i lleial i —irist és confessar-ho— no troba arreu aquesta noblesa, aquesta lleialtat, aquesta sinceritat en justa correspondència. Els primers Governos de la República varen complir els seus compromisos amb Catalunya. També van complir-los les en mala hora dissoltes Corts Constituents. El nostre poble, esperant, va oblidar ingenuament certes actituds confiant que s'obria un camí de comprensió. El descens de Catalunya ha estat profund.

Els polítics republicans amics nostres, comprensius, convençuts que amb Catalunya allunyada espiritualment no hi podrà haver mai una Espanya gran, són allà on eren. Però l'Espanya política que en ala hora s'ha apoderat del Govern, desferra d'aquella política d'òrdia, resta d'aquells procediments que el nostre entusiasme i la nostra bona fe ens varen fer creure que estaven desterrats per a sempre, s'ha situat en el mateix terreny que ocupaven, davant de Catalunya i els seus problemes, els vells homes de la monarquia. I aquesta constatació és per a nosaltres força dolorosa.

Ens creïem que ja no ens caldria lluitar, i haurem de lluitar. Ja som novament a la lluita. És per a nosaltres qüestió de dignitat nacional salvar l'Estatut, el nostre migra Estatut, enfront dels que volen anul·lar-nos-el. Hem de lluitar com un sol home per tal d'evitar l'ajunt de veure posades les nostres lleis al peu d'un tribunal centralista. No podem viure confiats en la justícia de la nostra causa com vivim, si no volem veure enderrocat l'edifici de les nostres il·lusions.

Els moments són difícils. El centralisme, resta d'un imperalisme grotest, es revifa més virulent que mai. I és debades voler aconseguir que el centralisme resolgui el nostre problema, que tra com ara es troba molt lluny de la seva resolució. Catalunya ha d'adoptar posicions per a la defensa del seu dret, consignat en la Constitució de la República, amenaçat per la burocràcia tradicional, al servei d'una pensa mesquina. I als rengles de Catalunya hem d'invitar tothom a formar-ne part. El qui deserti del lloc d'honor serà traïdor a Catalunya.

I, dolorós és dir-ho... Les desercions han començat ja, i els traïdors han començat la seva vergonyosa tasca.

—Qui t'ha donat aquests confits, bufona?
—Al cohegl. Es que a la hermana l'han feta madre.

INTENCIONS

La tragèdia d'uns vaguistes

No sé si quan es publiqui aquest article el senyor Salazar Alonso, lerrouxista i ministre de Governació, haurà solucionat la vaga dels metallúrgics madrilenys. No ho crec, però. Amb el senyor Salazar Alonso em fa l'efecte que les vagues s'acaben quan volen els obrers i els patrons i no pas quan vol el senyor Salazar Alonso. La gestió del senyor Salazar Alonso al cim del ministeri de Governació no em sembla pas molt encertada, fins ara, ni crec que fins ara pugui apuntar-se molts èxits.

Heus ací una nota que, amb referència als obrers metallúrgics, aparegué a la premsa:

«Madrid, 15. — Cuando varios obreros postulaban esta tarde por la calle de Embajadores a beneficio de los obreros metallúrgicos en huelga, llevando un carrito con viveres, les fue arrebatado este por unos agentes de la autoridad. El público, que presenció el hecho, protestó, y los guardias manifestaron que obraban por órdenes superiores.»

«Madrid, 15. — Un elemento obrero, hablando del conflicto metallúrgico, manifestó que llevan sesenta y seis días de huelga —ara en porten molts més—. Dieciocho mil familias viven en la más espantosa miseria. La huelga comenzó el día 19 de marzo y están dispuestos a seguir igual que el primer día. Tienen un subsidio de paro forzoso por enfermedad o conflictos sociales, pero no puede destinarse a una huelga general del ramo, que representa medio millón de pesetas semanales.

Han agotado los recursos de que disponen y se ven desamparados hasta de los comedores de Asistencia social.

Han salido de Madrid 250 niños —a hores d'ara n'han sortits molts més—, hijos de huelguistas, para diversas poblaciones de España. Han recibido socorros de otros sindicatos. Los barberos —els ex-companys del senyor Salazar Alonso, que havia estat barber— se han ofrecido a trabajar gratis para los obreros metallúrgicos.

El comité de huelga lo integran 19 personas, que no han dormido en su casa un solo día para evitar las detenciones. Hace pocos días se suicidó un obrero metallúrgico por haber fallecido una hija suya sin asistencia facultativa.»

Heu llegit bé? Divuit mil famílies viuen en la més espantosa miseria. Als obrers se'ls priva que postulin per als vaguistes i la policia, obeint ordres superiors, els arrebatava els queviures.

Comprenem perfectament que un Govern no ajudi els vaguistes. El que no pot comprendre's de cap de les maneres, per una elemental raó d'humanitat, és que ajudi a afamar els vaguistes. I menys si es tracta del Govern d'una República.

Han esgotat tots els mitjans dels quals disposaven i ara es veuen desamparats fins dels menjadors d'Assistència social.

Qui regenta aquests menjadors d'Assistència social? De qui depenen? D'una empresa particular? Del Municipi madrileny? No volem creure, no podem creure que depenguin del Municipi.

El comité de vaga l'integren dinou persones que no han dormit un sol dia a casa seva per tal d'evitar les detencions. Naturalment, un Govern ha de maldar per la pau i l'ordre d'una nació: però si s'hagués tingut tant d'entusiasme, tant de

zel, a perseguir els monàrquics facciosos, perturbadors de la pau pública!...

Un obrer metallúrgic s'ha suïcidat per haver mort la seva filla sense poder-li donar assistència facultativa.

Aire de pesombre i d'angúnia. Negror de tragèdia. La fam i la desesperació en moltes llars humils, més honrades que les

—I a què atribueix que de vostè en facin més cas a Madrid que a Barcelona?
—No és d'estranyar. A en Royo Villanova li passa la mateixa cosa.

INDISCRENCIONS

LES COSES QUE SABEM

Sabem...

Que el senyor Roure Carricarte està molt desenganyat del senyor Lerroux.

Que el senyor Lerroux, a l'hora de distribuir càrrecs no s'ha recordat de l'existència del senyor Roure Carricarte.

Que el senyor Frigola no s'amaga d'expressar les seves simpaties pel senyor Companys.

Que això és criticat per algú. Que el senyor Pellicena no s'atreveix a parlar al Parlament de la República.

Que això es deu al fet que el senyor Abadal va advertir-lo que allí es relliscava amb molta facilitat.

Que el senyor Solé de Sojo encara no sap avenir-se que és a la Lliga.

Que mossèn Lisbana està impacient en veure que el rei que té ara no ja cap cas d'ell.

Que els tradicionalistes no s'acaben d'empassar el menyspreu que els ha fet el seu monarca en nomenar els dirigents del partit.

Que diuen que és un pobre senyor que repapieja.

Que el senyor Largo Caballero té anunciat un nou viatge a Barcelona.

Que ja veiem el Partido Socialista amb deu mil afiliats menys.

Que el comte de Montseny s'ha la il·lusió que encara tornaran els seus

altres, precisament perquè són humils.

Mentre es voten setze milions per a la clerecia —setze milions que podien destinar-se a fer obres, a remeiar l'atur forçós i no a mantenir ganduls—, mentre són amnitiats els monàrquics del 10 d'agost —i no ho són els camperols de Castilblanco— hi ha uns obrers als quals hom condemna a la fam, a la misèria més espantosa.

I això és dol i és vergonyós per als qui veritablement estimem la República.

LLUIS CAPDEVILA

Que ja ha parlat amb l'Utrillo, el pitjor, per tal que pinti les parets del Palau de la Generalitat que encara no estan empastifades.

Que l'únic admirador que li queda és el senyor Marsillach.

Que l'eloqüència arrabassadora del senyor Damians va convèncer el Tribunal de la innocència dels tinents d'alcalde de la dictadura en l'afar de les velles del carrer de Pelajo.

Que hi ha qui en sentir això es posa a riure.

Que certes escoles municipals estan a mans de cavernícoles.

Que els pobres que hi van són tractats amb la més gran desconsideració.

Que molts alumnes paguen, a despit d'estar prohibit.

Que Manuel Brunet ja no agrada al senyor Cambó.

Que en canvi en Pla cada dia guanya terreny.

I moltes coses més.

La Verge ho ha fet tot

Diu Garcia de la Herran, a «A B C», que trobant-se al presidi un reclus va donar-li una medalla de la Verge dels Desemparats, tot dient-li les paraules següents:

«—Me la va donar, a l'Hospital, una germana, en anar a operar-me, i ella m'ha calvat la vida...»

Fel que es veu, el metge que va operar-lo no va fer-hi res. Tot ho va fer la Verge.

I la Verge haurà estat també la que ha concedit l'amnistia!

PERD EL TEMPS

El Borbó encara pensa tornar a ésser rei

A l'entorn d'unes maniobres i d'una trista figura

ES...PARLA D'UNA
ABDICACIÓ

Als llocs on, es reuneixen els escassos centenars de monàrquics que tenim a Barcelona, no es parla aquests dies d'altra cosa que del que ells en diuen «problema de la successió». La suposada o probable abdicació del Borbó a favor del seu fill Joan, el menys tarat dels que té, apassiona els comptats partidaris de la monarquia, que, en virtut d'aquesta actitud, que atribueixen a l'ex-rei, es troben dividits en tres bàndols diferents.

Hi ha, en primer lloc, els que creuen que ha d'ésser restaurat Alfons XIII amb tots els honors i totes les prerrogatives. Aquest grup —que a Madrid «diuen» dos alfonssins» i té per cap principal Romanones, a la nostra ciutat el capitaner el comte del Montseny, que té per segons Polanco, en Monfillella, l'Albert i uns quants ex-gentilhoms i ex-llocs de setmana.

En segon lloc hi ha els «juanistes», o sia els que no creuen prudent restaurar l'ex-rei «per l'evident impopularitat de què gaudiria, i que aquest ha d'abandonar el seu fill Joan, a Madrid, i sostenen, aquest criteri en Penam i en Gaiquesa, i a Barcelona en Viver i els de Peña Blanca.

En tercer lloc figuren els carlins i tradicionalistes, que somen encara a veure rei d'Espanya don Alfonso Carlos de Borbón, els quals tenen per portaveu nacional El Siglo Futuro i per cabdill, avui un ric desautoritzat, el comte de Rozezo.

UN SENYOR HA ANAT
A FONTAINEBLEAU

Coincidents amb les de Madrid, no han mancat aquests dies a Barcelona conferències i entretencions entre els caps grossos del monarquisme. Un senyor, A. J., ha estat, a Fontainebleau, donant rebu i instruccions concretes referents a com creu el Borbó que s'ha d'orientar la campanya restauradora.

Els «joanistes» proposen que Alfons i Alfons Carles renunciïn als seus drets a la corona a favor de Joan, fill del primer. «Així, pensen els babaus, el monarquisme, amb l'ajut de les forces tradicionalistes, agafarà una empremta considerable i la proclamació del don Joan serà qüestió de pocs mesos».

Però en somniar tot això els «joanistes» perseguien una altra finalitat: la de fer la guita a les forces que ells en diuen «carlinsistes», d'una manera despectiva, ja que no poden permetre's abandonar el fet d'haver abandonat el Borbó i recomanar als catòlics l'acatament de la República. Confies, si els seus optimistes es confirmen, reincorporar a la monarquia les forces que representa El Debate i potser fins capítol novament a Gil Robles.

ELS MONARQUICS
BARCELONINS

Les reunions dels monàrquics barcelonins s'han celebrat al domicili d'un conegut minaire, per bé que no hi han estat convocats tots els que es creuen personatges. Això ha motivat els coneguts disgustos.

Un ex-regidor de la dictadura ha anat, i potser encara hi es, a Madrid per tal de veure's amb el servent del rei, el duc de Miranda, i amb l'altre lloc anomenat Quíñones de Leon, per tal d'exposar el parer dels monàrquics barcelonins. Sembla que Quíñones de Leon els rebé molt fredament, a causa de certes manifestacions fetes a l'Hotel Madison, de París, per un personatge barceloní, en ocasió d'una visita que va fer a Emili Barrera. La resposta del lloc del Borbó va ésser terminant: «Vosaltres no sou ningú per a

assenyalar al rei, el camí que ha de seguir. Limiteu-vos, si sou monàrquics, a intensificar la campanya, per tal d'aconseguir la restauració. Un cop aquesta sigui un fet, don Alfonso decidirà si ha d'abdicar o no...»

Lex-regidor li va dir, segons sembla, que al Borbó no el solen ni els seus. Però com se res.

Sembla que Quíñones de Leon vindrà a Barcelona i que en un pis de l'avinguda de la República Argentina rebdrà els monàrquics barcelonins d'una manera gairebé oficial.

EL BORBO I L'AUTO-
NOMIA

L'esmentat ex-regidor de la dictadura va plantejar a Quíñones de Leon i al duc de Miranda el problema de Catalunya. La resposta dels palatins fou categòrica:

«S. M. no vol ni admetre ni hipòtesis de l'estatut. Totes les regions han d'ésser iguals. Res d'autonomies».

—Això pot ésser un obstacle —els respongué.

—De cap manera. La restauració no l'esperem dels catalans. I aquest s'hauran de sotmetre, de quist o per força. A Catalunya no hi haurà més bandera que l'espanyola, ni més idioma oficial que l'espanyol, ni més lleis que les d'Espanya...

EL QUE NO LI DIRAN

El duc de Miranda, alcavot de l'ex-rei, ha desmentit que l'objecte de seu atjate fos donar instruccions als monàrquics Quíñones de Leon segurantment farà el mateix, però tothom sap bastament a què aténir-se l'abdicació del Borbó és l'únic mòbil del seu viatge.

Els susdits personatges, si tinguessin quècom a la closca, veurien clar que a Espanya la monarquia ja no té res a fer. Si enlloc d'ésser ajudes de cambra d'un rei degenerat fossin polític o diplomàtics, dirien al seu amo:

—Senyor, torneu-vos-en al lloc que el poble no vol ni sentir anomenar el vostre nom. Les forces aquelles de Acció Nacional, que disciplina Angel Herreró i que avui acoballa Gil Robles, no us tenen cap simpatia. Els 15 diputats que varen sortir vorejant la monarquia estan en una situació tan borrosa que seria temeritat defensar-los en ells. No us queden més que 18 o 20 diputats incondicionals. I ja heu vist el fracàs sorollós de Calvo Sotelo!

Però això no li ho diran.

UN BULLIT

Els monàrquics estan aquests dies, després d'assabentats dels advertiments del Borbó, un ric desorientats.

El duc de Miranda ha tramés a Gil Robles «felicitacions» de l'ex-rei, per la seva política. Això —un ric emboriat— ha disgustat Gaiquesa. Aquest veu amb recel la tornada de Calvo Sotelo, que no amaga gens les seves intencions de prendre-li la jefatura. El diari A B C sembla decantar-se als juanistes. La mateixa cosa fa La Epoca, tot deixant de seguir la via envers el republicanisme moderat per on la duia en Marfil. Els carlins no es deixen convèncer. Els monàrquics purs, que estan barrejats amb les forces de Gil Robles, han estat desemascats. Un veritable bullit.

ELS ALFONSSINOS CA-
TALANS

Mentre els juanistes guanyen terreny a Madrid —aquells editorials de La Epoca i A B C, amb la manifestació que caduendo la restauració una simple hipòtesis, no encarnaria en la mateixa persona que havia deixat el tron!— a Barcelona dominen els alfonssins. Defensen fermament el Borbó —el

nét de Felip V— en Milà i Camps, Gasó i Vidal, comandant Oller, Damians, Juncade-lla, Comte de Figols, Robert. Despujol, Rio del Val, López Manduley, Reina i d'altres no menys coneguts. Les entitats feixistes també estan amb ells, amb aquella indesitjable Nos y Ego. Partidaris de don Juan no més hi ha en Bertran i Güell, els de la Peña i el baró de Viver, aquest per raons que ningú no s'explica...

La vinguda a Barcelona de Quíñones de Leon —que a Madrid s'allotja a casa del duc d'Alba com hom diu que na conferenciat amb el Sr. Camibós— és esperada pels quatre gats monàrquics amb interès. Els infelipos creuen que aquell vergonyós passat pot tornar. I no compten amb el poble!

EL DIVORCI DEL
BORBO

Però ja és hora que parlem del per què els monàrquics que no tenen pa a l'ull volen que el Borbó abdiqui. Un diari de lluita de Madrid ha aixecat la cortina i no farem més que recollir el que ha descobert.

«A París es parla molt de la possibilitat d'un divorci de l'ex-reina Victòria i Alfons. Altra-ment, hom no ha pogut amagar llur desavinença. Alfons és constantment de viatge i la seva esposa es passa llargues temporades a la Costa Blava, en companyia de la seva mare, la princesa Beatriu, i a Anglaterra. A Fontainebleau para molt poc.

Als fills se'ls veu molt a París, en llocs freqüentats per l'alta societat. Prenen el te en llocs aristocràtics, ballen, passen i es diverteixen. A poc a poc van perdent la seva prestança real i es confonen entre la multitud. Es el signe dels temps i l'esdevenidor que el destí assenyala a totes les dinasties regnants, el dret diví de les quals sembla que s'hagi eclipsat en la post-guerra.

Relacionat amb el divorci, del qual tant es parla, del matrimoni Borbó, hom assegura que aviat sorgirà a la llur quelcom sensacional relacionat amb els amors de l'ex-rei Alfons. Hom parla també del divorci d'un conegut joier de París i de certes comprometedores creuades entre els amants, que donaran

lloc a un escandalós procés, del qual es parlarà molt.

D'aquí arrenca la precipitació amb què el grup de monàrquics que acoballa Luca de Tena s'ha apressat a proclamar pretendent al tron, en cas d'una hipotètica restauració, el tercer fill baró d'Alfons, Joan. A París es treballa per tal d'evitar que surti a la publicitat aquest afer; però hom creu que el final no el podrà evitar ningú, i per a aquest cas els monàrquics espanyols volen tenir preparada la proclamació del nou candidat al tron, per tal que les murmurations a què doni lloc aquest afer amorós no caiguin directament en descredito de les seves idees i dels seus treballs restauradors.

«De tota manera, sorgeix o no l'afer que hom pretén evitar, Alfons, que ja està quasi convençut de la necessitat d'abdicar, voldria estar encara en possessió dels seus drets. (Amb quina finalitat? No ignora, segurament, que el paper de pretendent al tron a l'estranger es cotitza molt alt, no sols en il·luc amoroses, sinó en tot el que es relaciona amb influències polítiques, diplomàtiques i fins fi-

nanceres, i sembla molt trist per a Alfons, que, després de l'acabar com un pauc, abandonat de tots i oblidat fins de les dones. Perdoneu-li aquesta petita vanitat».

LES AGUNIES DE
QUIÑONES

Quíñones de Leon és partidari de la restauració del Borbó. No està per Joans, que li minvarien la influència. Les paraules de l'esmentat diari de lluita ens esbrin el fons del seu pensament:

«D'ençà que sap a París l'escandalós afairament, el senyor Quíñones de Leon ha vist reduïda gairebé a zero la seva influència en la política francesa. El nostre embaixador a París senyor Mariaga coneix bé la quantitat de desdenys de què fou objecte per culpa de Quíñones de Leon en determinats mitjans de la premsa francesa.

El ser. Quíñones seguiu essent l'embaixador d'Espanya. Al Quai d'Orsay ara tot, se'l consultava i hom tenia molt en compte en tot el que es relaciona amb la política espanyola. Però després sorgeix l'escandalós afairament i la

caiguda del prefecte Chiappe, que era el seu gran valedor, i la República espanyola va tenir la fortuna de veure's lliure de semblants adversaris, perquè el senyor Chiappe era en molt més grau enemic de la República espanyola que el mateix Quíñones.

En aquesta amistat existeixen antecedents molt pintorescos. Quíñones de Leon i Alfons de Borbó introduïren el matrimoni Chiappe en l'alta societat. Alfons concederà el matrimoni amb el seu aval els més alts personatges reteren honors al matrimoni Chiappe.

El prefecte de Policia de París no oblidà mai el favor i heus ací que si no s'hagués esdevingut l'escandalós afer Stavisky, l'estrella de Quíñones de Leon seguiria lluint encara».

Ara aquest senyor vol evitar que el paper Alfons perdi més entons.

Com si pogués baixar més del que ha baixat!

LUCA DE TENA NO
JUGA NET

El Borbó està indignat amb Luca de Tena. L'acusà d'haver-

se venut als juanistes. I Luca de Tena, que no està per disgustos, ha fet publicar a A B C aquell article tan còmic, del qual són aquestes ratlles:

«En el artículo a que acabamos de aludir era ésta precisamente la tesis: que España, y en su nombre las Cortes, deben con urgencia una reparación que rehabilita, como la equidad y la justicia históricas requieren, al que fué ejemplar jefe de Estado, bajo cuya magistratura de cerca de 30 años España logró una paz y una prosperidad internas y un prestigio en el extranjero, que, si tienen tan alto exponente como valor absoluto, aún lo acrecen en términos gigantescos cuando para medirlos se apela a un sentido de comparación y de realidad.

Nuestra lealtad a la institución monárquica es, en efecto, tan acendrada como la estimación cabal que hacemos de los méritos egregios de Alfonso XIII. Y cuando hablamos de las hipótesis para el porvenir guardamos por igual el culto debido a nuestra convicción inquebrantable y a la persona del gran español que tanto hi-

la combinació, han hagut de demanar que no es fes més aquest joc perillós, en el qual ells eren els que mes hi perdien.

L'espècia —segons veus arribades del Vaticà— no vol car-se en qüestions de forma de govern i recomana acatar la República, per tal de veure si pot apoderar-se d'ella.

L'exèrcit ja no és aquell exèrcit d'abans, ni el generalat no és aquell generalat de quan el Borbó els ajalgava.

Davant d'això, els prohoms alfonssins no veuen altre camí que intensificar la propaganda, i a què cosa equival a no fer gran cosa.

Aquest desencoratjament el va palesar dies passats un ex-director general monàrquic, al Circ de Liceu, amb aquestes paraules:

«Darrera aquest ricot perdrem el temps... i els quartons».

EL PAPER DELS TRA-
DICIONALISTES

I quin paper fan, en tot això, els tradicionalistes?

Un paper ben poc lluit. El paper de met. Mantenen el punt sabent que ni per miracle no poden arribar enlloc. Cotitzen la seva posició, a Madrid, pactant amb agraris, Ceda, monàrquics, amb qui sigui, i a Catalunya, anant de tronc amb la Lliga. Mantenen una ficció que ben administrada els val alguna acta de diputat o de regidor.

Però —parlem dels intel·ligents— en el fons es riuen d'aquell pobre senyor que juga a pretendre, i de la jovenalla de bona fe que els segueix. Si un dia Alfons XIII, o el seu fill Joan, ocupessin el tron novament per a dissort d'Espanya, els tradicionalistes no constituirien cap obstacle. Amb compensacions, tot s'arregla.

CATALUNYA ES RE-
PUBLICANA

Catalunya és republicana. La mala bava monàrquica no hi fa estralls. Solament són partidaris d'un rei quatre personatges de cartó i quatre nobles industrials. I s'ho diuen, els plutòcrates de la Lliga i els agricultors de l'Institut.

Catalunya veu, amb la rialla als llavis, tot aquesta grotesca agitat monàrquica, puix que sap prou bé que davant el voler del poble són debades els intents per a enderrocar la República i anorrear la nostra minsa autonomia.

Però en aquests moments en que la política espanyola es veu submergida en núvols de confusió, i Catalunya es veu traida pels eters servidors del rei, no serà de més que recordem alguns aspectes de la vida de l'ex-rei relacionats amb la nostra terra...

Uns quants exemples, recollits d'ací d'allà:

EL BORBO, FEIXISTA

Alfons XIII era —i és— un enamorat del feixisme. Si tornava, el règim feixista oprimiria el país i ofegaria totes les llibertats.

Ribera Rovira, en el seu llibre «La conquesta de Roma», publicat quan la dictadura, es crit, en parlar del viatge del Borbó a Itàlia:

«Se destacan aquí y allá, en profusión sorprendente, las camisas negras de los fascistas. Pero esto debe complacer al Rey, admirador entusiasta de Mussolini y de sus milicianos. En Spezia, ha sido recibido a los sonos del himno nacional italiano i de «Giovinezza», el himno fascista, que confundían sus compases.

Y al desembarcar, cuando presentaba al general Primo de Rivera al generalísimo de las camisas negras, general Balbo,

lo ha hecho con estas elocuentes palabras:

«Ecco il mio Mussolini! Eloquentissimo, veritat?

I no cal recordar que ell, no més ell, va ésser l'autor de la dictadura espanyola, de tan dolorosa recordança per als catalans.

ELS CONSELLERS D'E-
L'EX-REI

I ja que hem retret un text de Ribera i R. ira, siguin permès copiar-ne un altre de la mateixa obra, que palesa els sentiments que envers Catalunya abrigaven els palatins —entre ells el duc de l'irlanda— que acompanyaren el Borbó a Roma.

Diu així:

«Lo que yo lleagu a oír sobre Cataluña y los catalanes no tiene dibujo. Es una cuestión racial: no hay medio de entenderlos. Ignoran, en absoluto, nuestro problema. O sumisión de colonia o destrucción. Sembrar Cataluña de españolismo a la castellana o sembrarla de sal. Ni el idioma, ni el derecho, ni la cultura, ni la economía de Cataluña merecen de ellos respeto o simpatía si se manifiestan en su genuinidad y carácter regionales...»

Els que pensaven —i pensen encara— així, eren els consellers del rei.

L'ANTICATALANISME
DEL BORBO

L'anticatalanisme del Borbó va palesar-se repetidament durant el seu denigrant regnat.

Va negar-se sempre —malgrat haver donat la seva real paraula— a aprendre una sola paraula catalana. Va exhortar Primo de Rivera a perseguir la nostra llengua i la nostra bandera. Quan va anar a Roma, va demanar personciment al Papa que prohibís a la clerecia de Catalunya expressar-se en català. Va tenir la gosadia d'enviar aquell telegrama felicitant a Fernado, a Maria i a tota la companyia per haver retirat, a Sevilla, la companyia Diaz de Mendoza, una obra de Guimerà, del cartell. Va atreir-se, a Barcelona, a anar-se d'ésser nét de Felip V, i prometé seguir el seu exemple: Va oposar-se, sempre, a tota llei autonòmica...

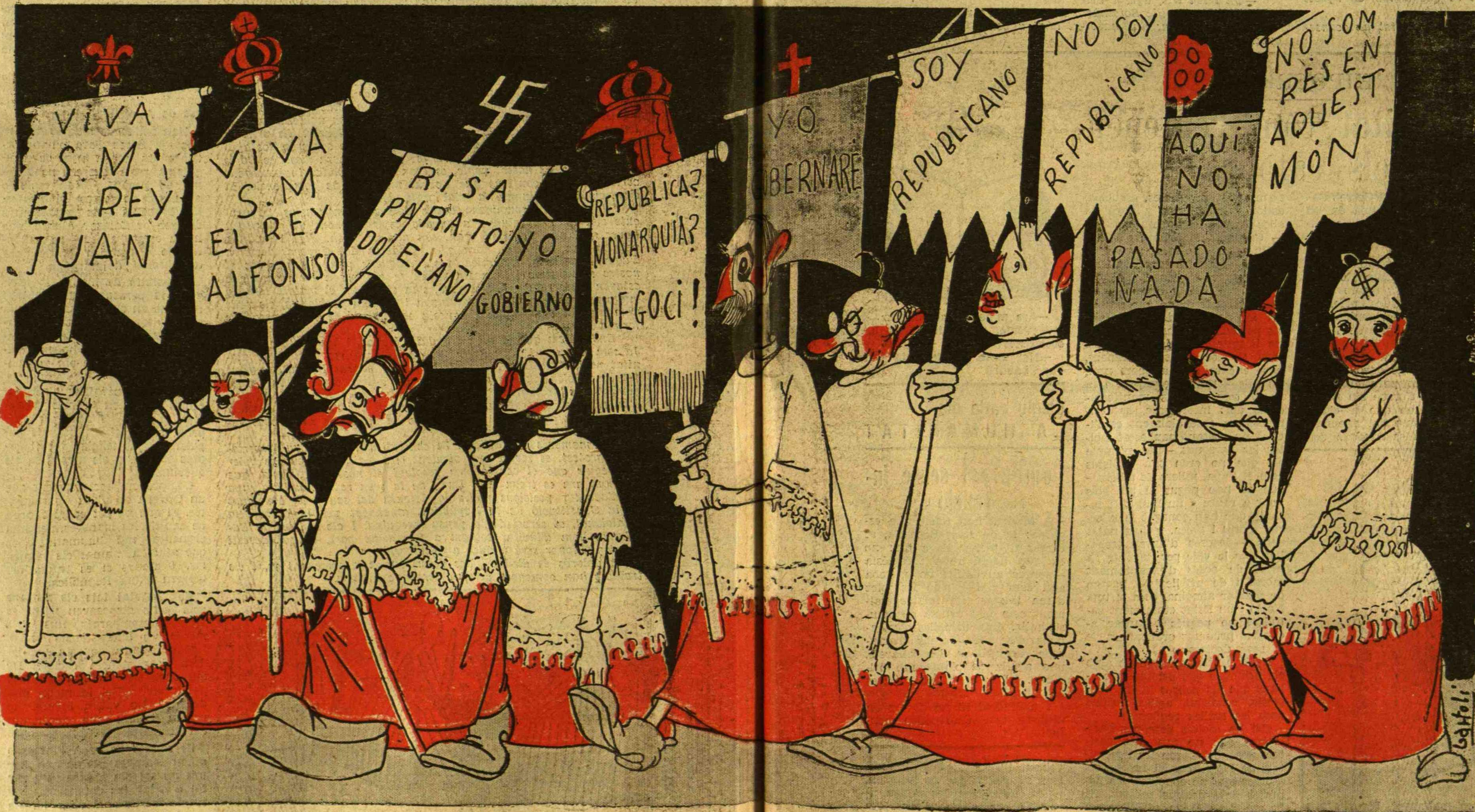
Un home així no ha de pensar a manar al nostre poble. I si ho ha pensat, cal que Catalunya li faci esvair aquest fantàstic pensament.

UN BON RETRAT

Lluís Capdevila l'ha retratat de mà mestra:

«Hi ha en aquest tristíssim individu totes les tares d'una raça degenerada: Carles IV fou un cornut innoble, un pobre cretí. Maria Lluïsa de Parma, a desgrat d'ésser més llesta que un reneç, freqüentava les tavernes, els balls de candil i les riberes del Manzanares, perquè patia de furor uteri. Ferran VII fou un cretí com son pare, però més abjecte, més baix, més traïdor, més cruel. De sa mare heretà la luxúria i l'afecció a les tavernes. Com Alfons XIII, Ferran VII fou enemic declarat de la intel·ligència i dels intel·lectuals. Maria Cristina fou una napolitana ardent que fou el tàlem real introduït totes les postures obscenes del Mesopotamiet de Nàpols. Nimfomana i vella, es castà en secret amb el guarda de corps Muñoz, perquè no podia dormir sense home. Isabel II seguí les petjades de sa mare, fou tan lúbrica com ella, però complicà la seva lúbricitat embrutint-se amb la superstició i el fanatisme. Durant uns anys, ella, la monja de les nafres i el pare Claret foren la trinitat d'Espanya. Alfons XII morí estilit i mig tísic, o o tísic del tot.

De tota aquesta flora mon-

El Corpus d'enguany. — Pendent pendons i més pendons...

—Aquella noia és la reina de les modistes.
—Es pot ben veure.
—Ja ho crec! És «Miss Tela»!

truosa —el cretinisme, la sàtirost, l'erotomania, l'esquizofrènia, l'avariost— hi ha mostres en l'últim dels Borbons. És un cas clínic, un cas de degeneració total i absoluta, un cas perdut...»

I l'infant Joan és fill de tot això i d'una hemofilica!

QUE NO ES FACI IL·LUSIONS

L'enemic de Catalunya, el perseguidor de totes les llibertats, el complicat en negocis de joc, el soci de M. Marquet, el protector de les companyies anònimes, el causant de les tragèdies de Mont Arruït i Annual, l'encarnació del feixisme, l'instaurador de la dictadura, el traïdor a la Constitució, l'adversari de la intel·lectualitat, l'assassí de Galan i Garcia Hernández, l'home repulsiu i funest, encara somnia conservar la corona o l'legar-la al seu fill. I el més trist és que encara hi ha ciutadans —poquíssims, per sort— que veuen amb joia egoista la seva restauració.

A tots, un advertiment:

Mentre Catalunya formi part d'Espanya, això no serà possible. Així, categòricament.

UNA PENYORA BEN POSADA

Els de la caverna cultiven el derrotisme

El diari de Tarragona «La Cruz» va publicar dies passats un anunci que deia així:

«Assegurances contra Incendi, Robatori, Saqueig, Destrucció i altres pèrdues derivades del Moti i la Revolta. — Primes reduïdes. La Previsió Nacional, filial de La Catalana, etc.»

La mala intenció d'aquest anunci va ésser tot seguit copada pel comissari de la Generalitat, senyor Pujol i Font, el qual va «premiar-la» amb una penyora de dues-centes pessetes.

I els cavernícoles de «La Cruz», indignats, diuen que no volen pagar i que prefereixen anar a la presó.

Heus ací un problema que a nosaltres no ens preocuparia gens ni gota.

UNA DENUNCIA

Coses que no poden ésser

Copiem:

«Sabem que alguns oficials de l'exèrcit, no tenint-ne prou amb no amagar llur antipatia a la República, aprofiten totes les aïvenesses per a fer gala de llur catolicisme molestant els soldats amb preguntes sobre motius religiosos i explicant-los com s'ha de saludar la «Divina Majestad». Aquests casos s'han donat repetides vegades al regiment núm. 25, de guarnició a Lleida. Sabem noms, i els donarem amb gust si cal fer-ho.

Menstrant, esperem que el digne Comandant de la Quarta Divisió, fent-se càrrec de la gravetat d'això, voldrà posar-hi remei.

La Constitució espanyola diu d'una manera clara i concreta que l'Estat no té religió; per tant, cap institució que depengui de l'Estat no pot, sense vulnerar aquesta constitució, furgar dintre les consciències de llurs membres o subordinats, per a cercar-hi la naturalesa de llurs creences o sentiments religiosos, i menys aconsellar-ne cap.»

Coneixem la rectitud i pureza de procediments de la nostra primera autoritat militar. Per això confiem que es posarà remei a aquests abusos.

Encara no ha parlat al Congrés de Madrid el senyor Pelliscena. No desesperem, encara.

Tot ve que arriba, en aquest món.

I la paciència tot ho aconseguirà.

HIPOCRESIA

Ahir i avui

Ahir:

Els turments de Montjuïc.
Els de Cullera.
Els d'Osa de Vega.
Els assassinats de Martínez Anido.

Les morts de Layret, Seguí, Boal i tants cents d'obriers...
Els afusellaments de Montjuïc.

La mort de Francesc Ferrer. Per cap d'aquests fets, les autoritats, a despit de les campanyes de premsa, no foren perseguides...

Avui:

Un oficial esbojrat, a Casas Viejas, s'excedeix en la representació...

Les dretes exigeixen i aconseguen que sigui detingut i processat el director general de Seguretat, al qual no poden veure perquè el 10 d'agost es va batre personalment contra els que volien enderrocar la República.

I volen rebejar-se en la persona d'uns polítics digníssims...

Comentari:

Les dretes no són agraïdes. I ensenyen a les esquerres generoses procediments que algun dia es veuran obligades a seguir.

HIPOCRESIA

La caritat com l'entenen els catòlics

Un diari local, «El Correo Catalán», insereix en una de les seves darreres edicions, i a primera pàgina, un avís que diu així:

«¿Dinero para templos? Admirable. ¿Dinero para Hospitales? Meritísimo. ¿Dinero para escuelas, para asilos, orfelinatos, comedores económicos, obras sociales? Digno de loa y aplauso.

Pero antes para que todas estas empresas de devoción y caridad, dinero para el periódico católico. Porque sin periódico católico en que se estreñan los embates del enemigo, vendrá éste y se quedará con

Contes del Sr. Rector

A la rebotiga del senyor Arnall, l'apotecari de Vilablada, es reunien cada vespre els més importants personatges del poble. Allí es xafardejava de valent, es feia política, es discutia de tot...

Cert vespre, el senyor Barrufet, el metge vell, va adreçar a mossèn Cucarella, el rector del poble, una pregunta summament indiscreta...

—Vostè, en les confessions, en deu sentir de molt bones... Per què no ens en conta alguna de divertida?

—I ara, senyor Barrufet! Quines coses de demanar! Que no sap que el secret de la confessió no pot violar-se?

—Si que és llàstima, perquè, vaja, no digui que en deuen saber moltes de coses!

—Es clar que sí, sant cristià. Però el nostre ministeri ens tanca la boca. I no es pensi, que si hom pogués parlar, n'hi hauria per a riure una estona. Miri, i en dir això no trenco el secret professional, només li diré què la primera dona que vaig confessar... feia dur al seu marit unes banyes fins allà!

—I qui era? Qui era?

—Això si que no ho sabran.

En aquest moment entrà a la rebotiga una senyora...

—Au, Barrufet, maridet meu... Anem cap a casa, que ja és tard. Ara les nits són humides. Tu aquí, garlant amb mossèn Cucarella no et recordes de tornar a casa... Per cert que vostè, senyor rector, no recorda una cosa... Que va ésser mi la primera del poble que va confessar!

* * *

A la Pobra de Sanabre hi havia un Crist miraculós. Curava tota mena de malura amb tan sols fregar la part afectada als peus de la sagrada imatge. Per això molt sovint dels pobles veïns demanaven que els fos tramès el Crist, a la qual petició el senyor rector de Pobra de Sanabre no es negava mai.

Un vespre el Crist acabava d'arribar d'un poble veí, quan va entrar a la sagristia un pagès, el qual, aprofitant l'avinentesa que no hi havia ningú, es va descordar les calces i va aplicar la part que tenia malalta als peus guaridors de la imatge. Patia de morenes, el pobre home! Després es cordà i se'n anà sense ésser vist de ningú...

A la poca estona entrà el sagristà acompanyant una senyora del poble.

—Passi, passi, senyora Munda. Ara no la veurà ningú. Cuiti, passi el nas pels peus del Crist miraculós. Veurà com li guarirà aquesta llúpia que tanta nosa li fa.

La senyora Munda fregà els nassos per on li havia dit el sagristà, però tot seguit féu una ganyota estranya...

—Ai, ai... —exclamà.

—Què passa?

—On l'heu dit, aquest Crist, avui?

—A Vallmajor de Sotals... Ara acaba d'arribar.

—Doncs, mireu; deu haver-hi anat a peu i ha trepitjat porqueria!

—Ara m'he fet «laburista».

—¿Vostè, d'aquesta mena de socialistes?

—No, dona. Entusiasta del Partit Laburu.

Llegiu cada dia LA HUMANITAT

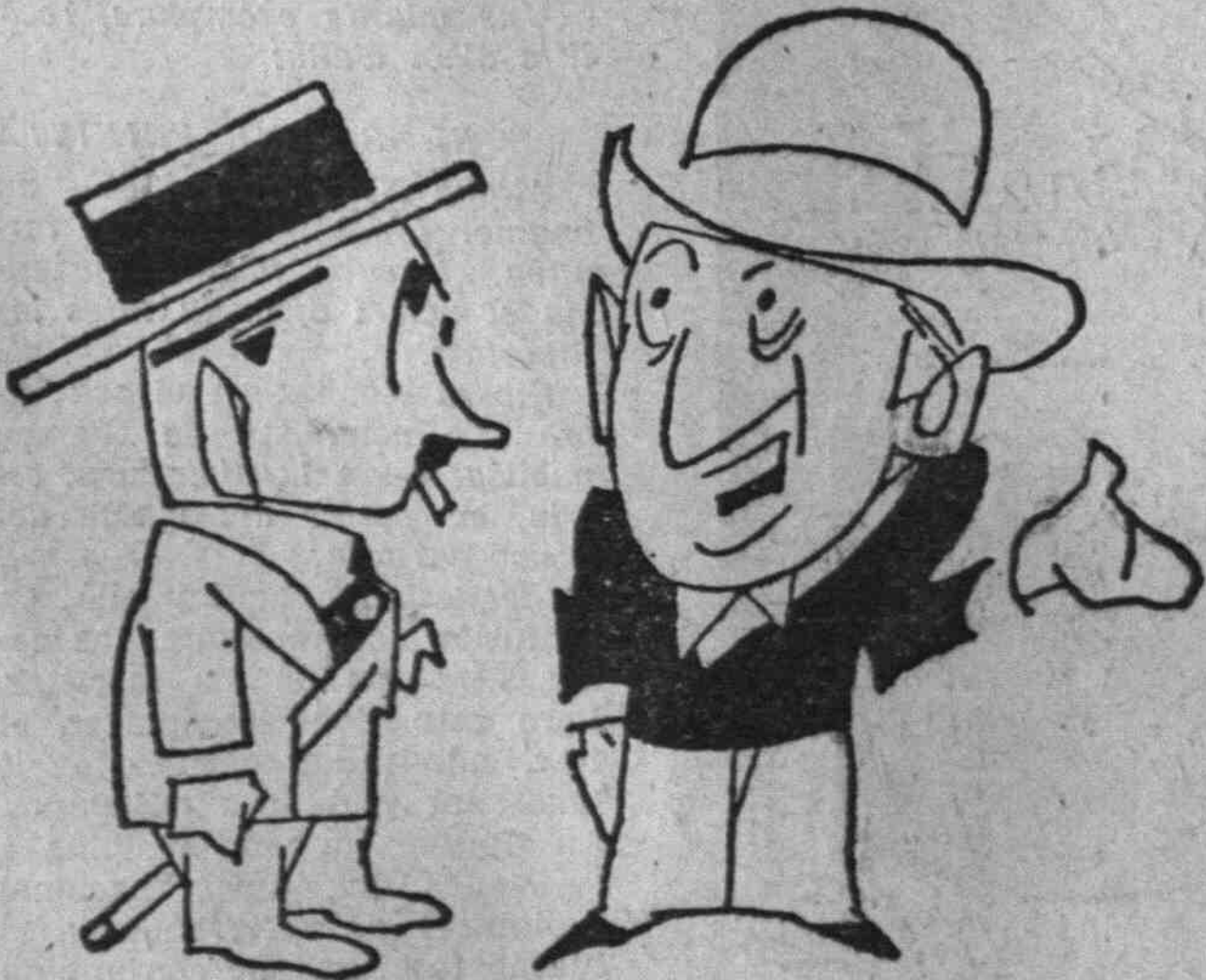
Comentari sense intenció

A Madrid han robat una església: la de Sant Sebastià, al carrer d'Atocha. Es a dir: no és que hagin robat l'església —perquè un edifici no es roba així com així—, sinó les joies d'una imatge. La imatge, talment com una artista de «music-hall», duia medalles d'or, anells d'or, dos parells d'arracades de brillants, dos collarets, una agulla de plata amb brillants. Pràcticament cent mil pessetes de joies.

I a Madrid hi ha obrers en aturats que no poden menjar!

veixen, i llànties que no cremen i sagraris que no tanquen. Cal que tothom les sàpiga, aquestes necessitats; i cal que tothom aprengui a practicar la caritat.»

Tot plegat fa un fàstic!

—Aquest pobre Calv Sotelo acabarà malament. Figuri's que l'altre dia, mentre se provava un capell, va apretar a córrer.

—Per què?

—Perquè el barreter li va dir que «le venia prieto».

Mitja figa, mig raïm

L'AUTOCAR DE «EL DEBATE»

Un autocar de Madrid s'ha establert a França i ha estat presa de les flames. No pas per tractar-se de turistes reaccionaris que anaven a veure «l'ereu», deixem de deplorar la catàstrofe. Per damunt de totes les discrepàncies, eren dones i homes els carbonitzats. I els republicans som sentimentals i humanitaris.

Cal, però, precisar: què haurien dit ells en cas contrari? Si les víctimes haguessin estat republicanes o socialistes, ¿vo-
leu dir que no parlarien, hores d'ara, d'un càstig de Déu?

Però quan Déu deixa bolcar i cremar una expedició papista, com quan engega un llamp damunt d'una església, no castiga; obre el paradís amb la palma del martiri.

SOROLL DE TRENCA-DISSA

Ens ve de la Sarre. El plebiscit que ha d'autodeterminar la sort del territori, amenaça convertir-se, per les pressions feixístiques, en una mena de batalla de Verdun.

Els partidaris de la creu gammada apellen a tots els recursos de propaganda. Fins els seus gossos llueixen collars «svàstics». Trobem molt natural que hom imposi collars als gossos. Però que hom els imposi o tracti d'imposar-los als homes, ho trobem una mica massa fort. Encara que molts homes, com els gossos, acostumin a llepar la mà que els pega.

JA ESTA ARMADA?

La crisi del pacifisme està a punt d'assolir la seva fase més aguda. Ginebra se'n va per portes i la Conferència del desarmament risca d'acabar llençant-se els plats pel cap tots els que hi figuren.

De fet, fóra millor que ens traguéssim tots les caretes i els llops, deixant la pell de xai, exhibissin els ullals, francament, d'una vegada. La guerra la volen tots: Govern, Comitès, Estats Majors, Diplomàtics, Fabricants d'armes i totes les sangoneres que viuen xuclant. Qui no voldria és el poble. Però a darrera hora l'entabaran amb tocs de clari i anirà, molt content, a l'escorxador. O esperarà que l'escorxin a domicili.

L'ENEMIG PUBLIC NUMERO U

Als Estats Units tenen un heroi nacional. És una mena d'heroi poc envejable, per tal com es tracta d'un lladre, assassí i anormal. Però ells en fan un gran plat i exageren les seves proeses amb el dalit d'espantar el món.

El bandit es diu Dillinger i és un especialista en evasions i assalts a mà armada. Té una colla de partidaris i partidàries que el defensen contra la policia, amb pistoles i amb metralla. Dillinger compta amb un harem militaritzat...

El govern l'ha declarat el primer enemic nacional i juga amb ell a fer pel·lícules truculentes. La gent li té por cervical. Però secretament l'admira. Per bé que al poble americà no se li ha acudit emprar contra ell la dècima part d'energia que empra contra un pobre negre indefens, acusat en fals.

UTILITAT DEL DIVORCI

Hi ha gent que diuen mal del divorci. Deixeu-la dir. No saben què s'empatollen. El divorci estalvia molts disgustos i en ocasions evita drames. Un exemple:

Un hongarès, anomenat Joan Polatinus, va marxar l'any 1914

cap al front rus. Va caure presoner i fou internat a Sibèria. I a Sibèria s'ha estat fins la setmana passada, que, enyorant, a l'últim, la casa i la llar, va comparèixer a casa seva i va ajuntar-se amb la seva muller, com si hagués marxat la vigília.

I el bo del cas és que ella, donant-lo per mort, en el transcurs d'aquests vint anys s'ha casat dues vegades i s'ha divorciat altres tantes. En reaparèixer el «difunt» acabava de consumir-se el segon divorci. Això ha facilitat molt les coses. I encara diuen mal del divorci...

CONTE GITANO

Segons els gitanos, la mare de Déu va trobar, al camí del Calvari, tres gitanos que li preguntaven per què plorava.

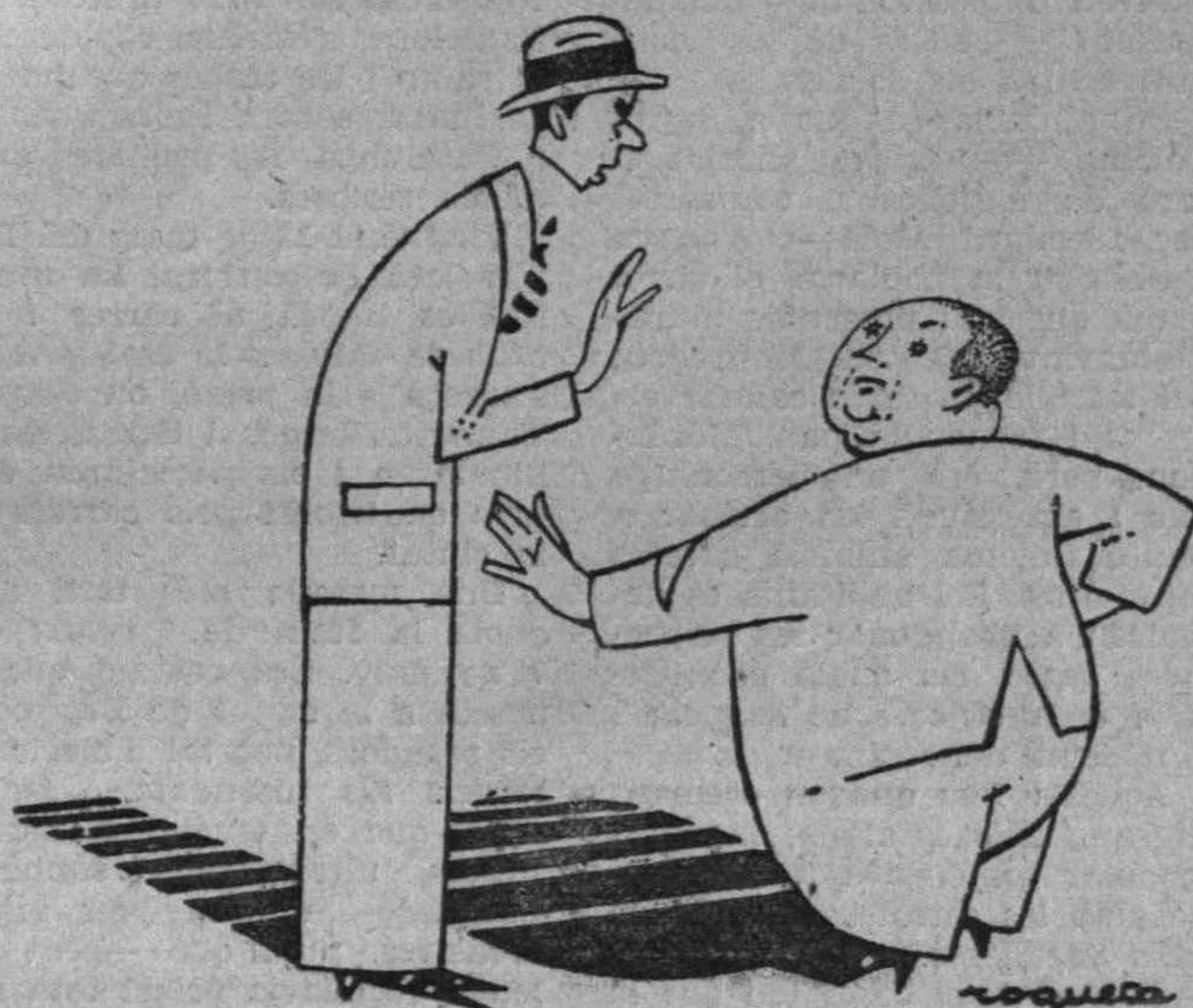
Ella els ho digué. Aleshores, el primer gitano va robar el martell, el segon les tenalles i el tercer els claus amb què el Crist havia d'ésser crucificat.

No va servir de res. I a que hom arbitrà altres eines. Però la Verge aprecià la bona intenció i els digué:

«Això que heu fet us serà tingut en compte.»

I és per això que tot gitano creu seriosament que té permís de la Mare de Déu per a robar allò que se li presenta.

SCARAMOUCHE

— Sí, senyor, sí. Jo també en protesto.
— Però vostè és agricultor?
— Tinc un ortet a Valldaroca i sóc de la Lliga.

NO VOLEN ENTENDRE

El Pare Laburu ha decebut als rics

Confessem que el Pare Laburu, que ens ha donat uns mitings aquests darrers dies, és un senyor molt bon jan, no ens dol reconèixer-ho. Precisament per això els cavernícoles que acudiren a escoltar-lo, en sortiren un bon xic malhumorats. Els va fer l'efecte que havien anat a sentir una conferència de l'Aragai o d'en Pestaña...

—Ja parla bé, ja, deien amb la cara tota estirada. Ja diu coses que estan bé... Però no li sembla que resulta una mica dissolvent?

I és que el Pare Laburu va predicar contra l'egoisme dels rics, contra els abusos del capital. I això, ni que els ho expliqui un dels seus, no volen entendre-ho, els catòlics.

—En aquests moments de lluita —sentírem dir a un que venia d'escoltar-lo— no és prudent dir certes coses. Els treballadors se'ns sentiran valents i nosaltres no tindrem autoritat per a oposar-nos a les seves peticions...

Per això, i s'ha de dir la veritat, el Pare Laburu no va tenir èxit a Barcelona, a desgrat que vinguin els diaris de la caverna a fer veure el contrari.

Només «El Correo Català», molt a contracor, va lloar les prediques de l'esmentat sacerdot. «La Veu» va silenciar-les molt eloqüentment. I «La Vanguardia» no va pas esbojarrar-s'hi...

El Pare Laburu va dir, en una de les seves conferències:

«Y vamos con las riquezas. En el Evangelio consta y así está para el que lo quiera leer, que es muy difícil que el rico entre en el reino de los Cielos. Así lo dijo Jesucristo y como viera que algunos que le oían pusieran cara de extrañeza (y también la he visto muchas veces) dijo Jesús: «En verdad, en verdad os digo que más di-

ficil es que un camello entre por el ojo de una aguja, que un rico en el Cielo; al que use de las riquezas, según criterio de Dios, no le será difícil, pero sí al que no lo haga». Es muy difícil adquirir bien riquezas, porque muchas veces los salarios no se dieron con largueza, ¡ah! cuando me dicen ahora: Padre ¡hay bastante con vivir! ¿y antes? ¡ah! Ahora pagamos las consecuencias.»

I també són seves aquestes paraules:

«Y no hay más remedio. Es el momento. Socialmente estamos bajo el castigo de Dios. Nos han dado un gran trallazo a los católicos y como es un castigo de Dios, recibámoslo con humildad. ¡Sí!, nos han dado un trallazo, y, en muchos, ha repercutido en el bolsillo.»

Comprenem ben bé que als catòlics barcelonins no els engresqués el Pare Laburu.

MANRESA

No pot ésser...

L'altre dia —copiem d'un diari d'esquerra— passejant pel carrer del Born, vam tenir una sorpresa desagradable que àdhuc ens feu dubtar del moment en què vivim; de si Ca-

La Lliga. — Vols-t'hi jugar que se m'ha vist massa la cua?

NACIONAL HOTEL

AL COSTAT DEL TEATRE ROMEA
Prop de les Rambles : Telèfon 12384

CARRER HOSPITAL, 63 - BARCELONA

REFORMAT DE NOU AMB TOT EL CONFORT MODERN :: Aigua corrent calenta i freda a totes les habitacions
Calefacció central :: Cambres de bany Ventiladors elèctrics, etc. :: PREUS ESPECIALS PER A FAMILIES

Habitacions des de 1'50 a 10 pessetes

SERVEI ACURAT I PERMANENT
Man spricht deutsch On parle français

Principal Hotel Palacio Hotel

MENDIZABAL, 8
Telèfon 13683

BOQUERIA, 21
Telèfon 18861

Pensions completes per a famílies

Gran confort - Acurat servei - Preus econòmics

BARCELONA

Hotel Meublé Montparnasse

Passatge Ferrer i Guàrdia, 8

Telèfon 10455

BARCELONA

El més discret i reservat que existeix
Habitacions amb tot el confort modern
Servei Restaurant — Ràdio a les habitacions — Cambres de bany — Obert dia i nit

Hotel Meublé Verdura

BARBARA, 27 - TEL. 11193

HOTEL MONT D'OR MEUBLE

Porta Santa Madrona, 6 (Davant Rambles) Tel. 13603

Gran comoditat, ascensor, ventiladors elèctrics, telèfon privat, banys, habitacions a 3 i 5 pts. Servei permanent Formidable instal·lació musical a totes les cambres

redactats en castellà. L'entitat organitzadora del «Campeonato» —agafeu-vos!— era el Centre Excursionista de la Comarca de Bages (Secció Atlètica).

Llegíem el rètol i no podíem arribar a creure-ho. Què havia passat que el Centre Excursionista de la Comarca de Bages, entitat catalaníssima per excel·lència, hagués arreat el nostre idioma?

Què ha passat? Heus ací la pregunta que ens fem continuament, sense poder trobar-hi una resposta satisfactòria.

EL TROPEZON

(Junt al teatre Espanyol)
Cabaret - Dancing - Estilista

25 atraccions :: 50 tanguistes
Exit enorme de les exhibicions de

HELLIN Y MASIP

La parella triomfadora en el «Marathon del Olympia»

JAYRA - LA - TAURGE

Dansarina àrab

THE - WILLI - STAR'S

Gran balls acrobàtics

EXIT GRANDIOS

KADRA BAKER

La diosa del JAZZ

Consumació corrent, 0'80 cms.

UN FET EVOCADOR

EL GLORIOS CORPUS DE SANG

La festa religiosa d'ahir ens obliga a retre un homenatge als màrtirs del 1640, als que en aquella diada de Corpus, passada a la història amb el nom de Corpus de Sang, s'alcaren valentment contra les vexacions i els greuges que els inferí Felip IV per mitjà dels seus seguidors en terra catalana.

Recordem-los, aquests fets. D'ençà que Felip IV s'instal·là al tron d'Espanya, el seu privat Gaspar de Guzmán, comte-duc d'Olivares, no cessà un sol moment, per cap concepte, en la més despietada ofensiva contra les llibertats i els indiscutibles drets de la nostra pàtria. En aquesta viva escamesa utilitzà tots els mitjans que estaven al seu abast, sense tenir en compte que, tard o d'hora —tal com succeí—, havia de produir-se una reacció en el poble català, reacció que, com a conseqüència lògica d'aquella injusta ofensiva, s'inicià amb la famosa guerra dels Segadors i acabà amb el reconeixement dels furs de Catalunya.

En aquella època estava plantejada la guerra entre França i Espanya. En nom de la corona francesa, Richelieu portava el plet; en representació de l'espanyola, el duia el comte-duc d'Olivares, de mala memòria. Els francesos s'apoderaren del castell de Salses. Fou en tal ocasió que les tropes castellanes vingueren a Catalunya, no sense que fos formulada una protesta per part de la Generalitat. Els catalans sol·licitaven, com és natural, l'ésser defensors del seu propi país, i, massa transients, tanmateix, oferiren contribucions pròpies per a sostenir la guerra, petició que no fou escoltada a la Cort, la qual després la rebutjà d'una manera terminant.

El comte de Santa Coloma, Dalmat de Queralt, aixecà aleshores una trentena de milers de catalans per a la guerra, nombre considerable que fou pagat i mantingut durant els mesos de setge del castell de Salses. Aquest sacrifici dels catalans, però, fou pagat de la forma més injusta i cruel possible.

Les tropes castellanes, la presència de les quals fou exigida pel comte-duc d'Olivares, una vegada ocupades les places de la frontera, s'acaseren en diversos pobles catalans. El nostre poble, que ja considerava com un contrafur tal disposició, i que per aquest motiu es sentí fortament vexat, veié com els hostes prenién les localitats com si fossin els seus veritables propietaris. Els atropellaments i les vexacions es succeïren. La soldadesca es lliurà a tota mena d'excessos. A l'incendi, al pillatge; no respectaven les hisendes, l'honor ni les vides. Examineu si no un fragment de la memòria enviada, en tal ocasió, per la ciutat de Barcelona al monarca espanyol: «No es troba en tot el principat més que marits cercant les mullers, llurs esposes plorant els seus marits morts, casades gemint la seua honra ofesa, vells venerables plorant la violada puresa de les seues filles, orfes desamparats cridant els seus pares; i els fills de la terra clamen pietat al cel, sense cases, sense poble, sense hisenda; quedant tan assolada la província que en lloc d'homes sembla que hi hagi passat un allau de dimonis».

Segons Aulèstia, als esforços

dels catalans per salvar, amb Salses, a tota l'Espanya corresponien els homes de confiança del comte-duc d'Olivares amb ordres adreçades als caps dels exèrcits com la del tenor següent: «Se ha de acomodar toda la gente (es refereix als soldats) en casas y camas, aunque no duerman en ellas los dueños, sin contemplarismos con nadie, pues es razón que todos los de la tierra duerman en una tabla, lo cual se ha de ejecutar aunque no vengan en ello los naturales, supuesto que con el enemigo a la frente no es tiempo de admitir réplicas».

«Però encara no seria res, escriu Palau, si aquestes ordres execrables haguessin estat acomplertes segons la seva lletra; tota la part insultant del seu esperit, d'humiliant per als catalans, fou exagerat pels sicaris d'una política malestruga per a Espanya. Altrament, mai la soldadesca no havia necessitat estímuls per a desbordarse en excessos de tota mena. La indignació i la ràbia més encesa ens munta del cor i prova de barbotejar en els llavis la més terrible de les condemes en pensar les vileses de què foren víctimes bona part dels nostres no gaire llunyans ascendents, per obra d'uns éssers que el nom d'home no mereixien».

El virrei, el traïdor Santa Coloma, com a català, donava a estones la raó als catalans, però no podia negar la tampoc, en tant que representant del rei, als soldats castellans. Li resultava violent revoltar-se

contra les forces del rei i li era difícil enfrontar-se amb els compatriotes. No sabé tenir un gest de dignitat.

Les queixes formulades davant dels tribunals passaren després a la Generalitat. Durant aquests tràmits es succeïren els motins i els avalots. Neixia una veritable guerra, perquè cada dia eren més imperioses i vexants les disposicions que es dictaven. Un exemple, entre mil: els advocats estaven impossibilitats de defensar les causes de les víctimes contra els soldats.

En anunciar-se que a Santa Coloma —on estava allotjat el terç de napolitans, comandat per Leonardo Molés—, s'anava a destruir la població, el virrei manà que s'hi presentés immediatament l'agutzil Monredon, pel tal que procurés calmar els ànims i tornar la pau. Monredon, però, era un personatge dur i agressiu, i en arribar a Santa Coloma anuncià severes represàlies. Els habitants es decidiren a abandonar les respectives cases, les quals poc després eren objecte de saqueig i finalment d'incendi.

Aquests fets anaven cremant la sang dels catalans; la musa popular començava a desfogar-se amb les estrofes vibrants de «Els Segadors».

Tal estat de coses féu que la Generalitat s'entrevistés amb el virrei per mirar de resoldre-ho d'una manera que tendís a evitar vessaments de sang. Una comissió de consellers, amb la qual anava el diputat militar Francesc de Tamarit, exposà al traïdor Santa Coloma els greu-

cessos que havia rebut el Principat. El representant reial va disgustar-se de les acusacions que li havien estat formulades i a una altra ambaixada feta, en to de conciliació, pels propis consellers, dictà ordre de presó contra Tamarit, Vergós i Serra, del Consell de Cent, i lliurà també al tribunal eclesiàstic el patriota Pau Claris.

Això, en lloc de calmar els ànims, tingué la virtut d'encendre's encara més; constituí un cop d'esperó. La protesta de Barcelona s'estenia ràpidament al camp i les tropes que havien de lluitar contra França rebien, a Catalunya, les primeres escames serioses.

Vingué el 12 de maig del 1640 i esclatà la conjura. La multitud es llançà al carrer i als crits de «Muyra lo mal govern» s'adreçà a la presó, on estaven Tamarit, Vergós i Serra, els alliberaren i els passejaren després en triomf pels carrers de la ciutat.

Una mesada més tard s'esqueia la festa de Corpus: dia 7 de juny. Era costum que aressin a la ciutat de Barcelona els segadors, per tal d'oferir els serveis als hisendats. Aquell any, que en vingueren alguns milers, ultra l'eina simbòlica —la falç— duïen altres armes ofensives, puix que —gent valenta que havia sofert tota mena de vexacions i injúries dels soldats— no sabien el que podia ocórrer i valia més estar ben previngut.

Per allà on passaven els valents segadors deixaven una estela d'odi per a les tropes castellanes. Comentaven els suc-

cessos darrers, que tenien la virtut d'encendre la sang de qui els sentís contar, sobretot en forma tan fogosa com ho feien els segadors. Només mancava l'incident propici a la revolta. I aquest incident arribà.

Davant l'església de Santa Maria del Mar, un segador i un criat del difunt agutzil Monredon, mort a Santa Coloma, es creuaren unes paraules plenes de violència. Arribaren a les mans, i el darrer dels dos deixà mort d'una punyalada el segador. El fet produí una indescriptible emoció i indignació. La gent va llançar-se novament al carrer al crit de «Venjansa!», «Visca la llibertat!» i «Muyra el mal govern de Felip IV!» Al carrer Ample, per on havia de passar la tradicional processó de Corpus, la gent va amotinar-se, i decidí adreçar-se tot seguit cap al Palau del virrei, que estava enclavada a la pròxima Plaça del Duc de Medinaceli. Una gran part de la multitud, enardida, s'adreçava a les Rambles, i, situant-se davant per davant del Palau, es disposava a calar-hi foc en un dir «Jesús!»

Amb abundosos feixos de llenya, que eren ràpidament transportats d'una banda a l'altra, encengueren en un tres i no res una gran foguerada.

A tocs de campana, Barcelona cremava en revolució. La multitud s'espargí per tota la ciutat, i es dedicà a saquejar, a destruir, a incendiar les cases que eren habitades pels partidaris més caracteritzats del virrei i es dedicà també a la matança de tots aquells que estaven més indicats com a enemics de les llibertats de la nostra terra.

El virrei, marquès de Santa Coloma, acovardit, escortat per les forces de la ciutat, per disposició dels diputats de la Generalitat de Catalunya, fou portat, per un camí secret, a les Drassanes. L'acompanyaven, entre altres personatges, els bisbes de Barcelona, Seu d'Urgell i Vic. Però el poble estava a l'aguait i dominava el baluard de les Pusses, i a pesar dels esforços que hagué de realitzar el virrei per a embarcar en una galera genovesa que havia arribat aquell matí, i que estava col·locada a la platja de Sant Bertran, no pogué aconseguir la fugida. A desgrat que anés curosament s'afressat, fou conegut per la multitud enardida, la qual el deixà, abandonat de tothom, mort enmig de les roques de la platja.

Com a conseqüència d'aquests successos, la revolució va estendre's per tot Catalunya. A Tortosa foren desarmats els soldats, els quals es veïeren obligats a fugir; així mateix mataren el batlle Pere de Velasco. A Olot i Girona, succeí altre tant: foren objecte de persecució les tropes que comandava el militar Arce.

Resultat dels esdeveniments assenyalats fou la declaració de guerra a la nostra terra per part de Felip IV. Aquesta nova lluita, que és coneguda amb el nom de «guerra dels Segadors», va durar fins el dia onze d'octubre del 1652.

«No és cert, lector, que retre homenatge, en aquests moments, als valents defensors de la dignitat de Catalunya ens fa pensar, vulgues o no, que la defensa d'aquesta dignitat nacional és, avui com ahir, un deure patriòtic?»

RITMES

COM ENREDEN DON JUAN

Mira, Don Juan, que t'enreden...
Don Juan, t'estan encerant.
No deixis que la camisa
t'aireguin, infant Don Juan.

Aquells qu eet prometen tronons
et volen ensarronar.
Després de servir de mingo,
no arribaràs a regnar.

El teu pare, que és un «manu»,
com que es veu el plet perdut,
cerca qui el mort es carregi,
veient el retorn molt brut.

Sap prou que la seva pinta
ni pintada la volem,
i t'encolora l'herència,
pensant que et respectarem.

Don Juan, Don Juan, no t'en-
[gresquis,
que pots retre del carpó.
No et fiquis en aventures,
que ja estem tips de Borbó.

Digues als Luca de Tena,
als Goicoechea i Peman,
als Albiñana i Honorio
que vagin al botavant.

Que val més jugar al tenis,
que no ofereix cap perill,
que no pas ser pretendiente;
un mal regal per a un fill!

Don Juan, si la pell t'estimes,
no imitis el teu papà,
viu tranquil i diverteix-te,
que el temps s'ha d'aprofità.

Que això del trono d'Espanya
és com un conte xinès,
ja que ni tu ni el teu pare
aquí no hi vindreu mai més.

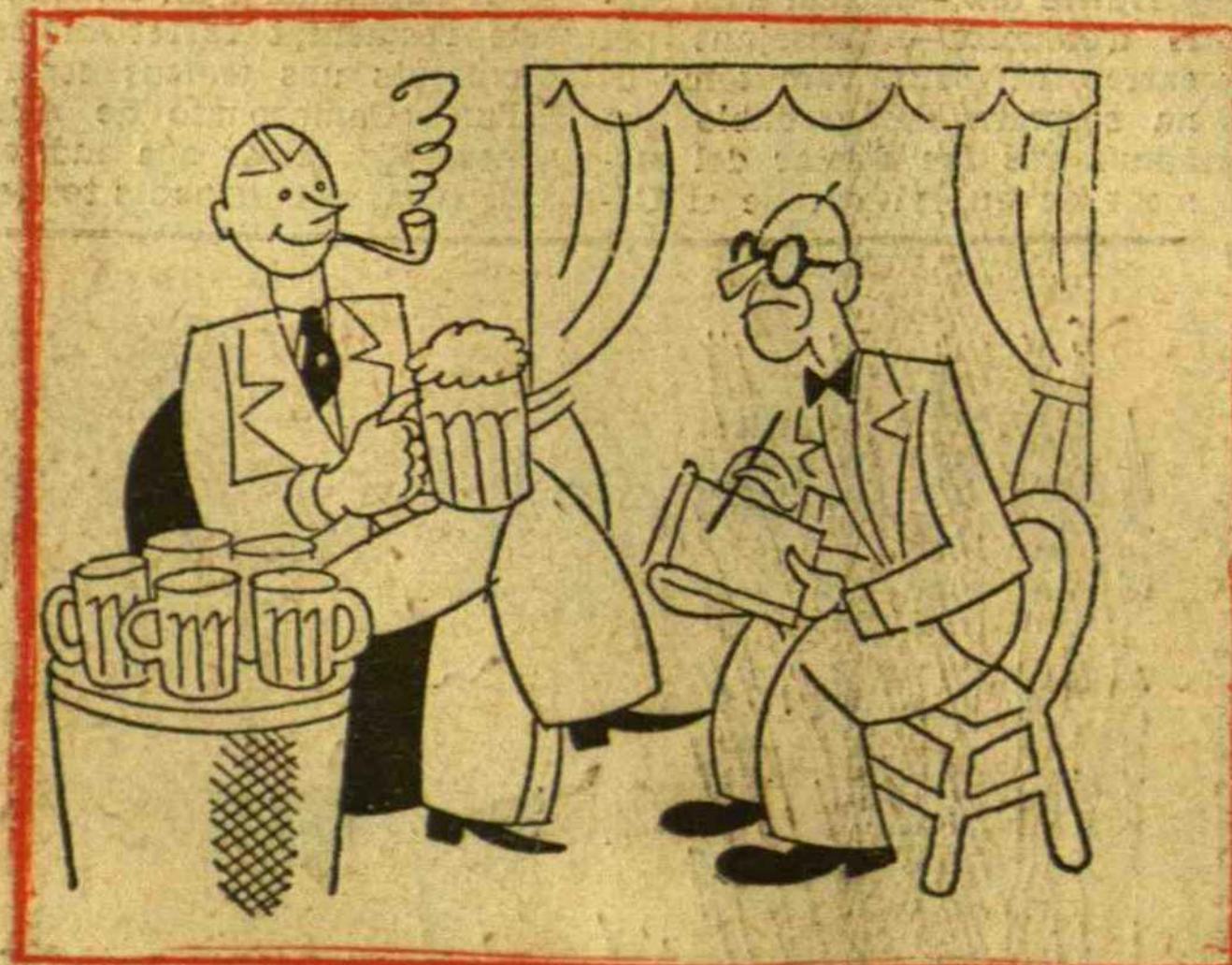
Mira, Don Juan, que t'enreden
i et faran fer d'escambell,
per tal que facin forolla
quatre pillets del temps vell.

I digues-li a Don Alfonso
que no faci més safareig,
que si posa els peus a Espanya
el cap li anirà a passeig.

Aquell desaprensiu correspon-
sal que té El Debate a Barce-
lona va enviar al seu diari una
crònica plena, com sempre, d'in-
exactituds, donant com un fet
que el Govern de la Generalitat
anava a autoritzar el joc a Cata-
lunya.

Cal suposar que a l'esmentat
corresponsal li deuen donar una
prima per cada canard que en-
via.

Canard que els de El Debate,
cristianament, publiquen amb
satisfacció, a despit de saber
que és mentida.

—Com es diu?
—Heinric Weissmüller von Wetzigen.
—Es català?